

रिब्दीकोट गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ८ रिब्दीकोट बैशाख १४, २०८१ साल संख्या: ४

भाग-२

रिब्दीकोट गाउँपालिका

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम गाउँकार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिम लक्षित वर्ग कार्यक्रम तर्जुमा, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०८० सर्वसाधारणको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

लक्षित वर्ग कार्यक्रम तर्जुमा, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी

कार्यविधि, २०८०

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति २०८०।१०।२०

प्रस्तावना:

रिब्दीकोट गाउँपालिका भित्रका लक्षित वर्ग समुदायहरूका लागि सशक्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी सामाजिक न्याय र समानता कायम गर्ने उद्देश्यले ती समुदायका व्यक्तिहरूको जीवनस्तर उकास्न उनीहरूको क्षेत्रमा सम्मानजनक कार्यक्रम तर्जुमा र विनियोजित कार्यक्रम एवं क्रियाकलापहरूको समन्वयात्मक रूपमा कार्यान्वयन गर्दै लैजानका लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को अधिकार प्रयोग गरी गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०८०/१०/२० गतेको निर्णय अनुसार यो कार्यविधि लागू गरिएको छ ।

परिच्छेद १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

यस कार्यविधिको नाम “रिब्दीकोट गाउँपालिकाको लक्षित वर्ग कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८०” रहनेछ। यो कार्यविधि तुरुन्त लागु हुनेछ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

- क) “गाउँपालिका” भन्नाले रिब्दीकोट गाउँपालिकालाई जनाउनेछ।
- ख) “अध्यक्ष” भन्नाले रिब्दीकोट गाउँपालिकाका अध्यक्षलाई जनाउनेछ।
- ग) “उपाध्यक्ष” भन्नाले रिब्दीकोट गाउँपालिकाका उपाध्यक्षलाई जनाउनेछ।
- घ) “लक्षित वर्ग” भन्नाले आर्थिक रूपमा विपन्न वर्गका महिला एवम् बालबालिका तथा आर्थिक र सामाजिक रूपमा पिछडिएका वर्गहरू (सबै जातजातिका विपन्न वर्गहरू, ज्येष्ठ नागरिक, दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, मधेसी, मुश्लिम तथा पिछडावर्ग) एवम् नेपाल सरकारले लक्षित समूह भनी तोकेका वर्ग एवम् समुदाय सम्भन्नु पर्दछ।
- ङ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले रिब्दीकोट गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्भन्नु पर्छ।
- च) “गाउँ सभा” भन्नाले रिब्दीकोट गाउँपालिकाको गाउँ सभा सम्भन्नु पर्दछ।
- छ) “गाउँ कार्यपालिका” भन्नाले रिब्दीकोट गाउँ

- कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
- ज) “वडा” भन्नाले रिब्दीकोट गाउँपालिकाको सम्बन्धित वडा कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।
- झ) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले रिब्दीकोट गाउँपालिकाको सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ञ) “वडा सदस्य” भन्नाले रिब्दीकोट गाउँपालिकाका सम्बन्धित वडाका वडा सदस्यलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ट) “सहयोग तथा समन्वय समिति” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन भएको सहयोग तथा समन्वय समितिलाई जनाउनेछ ।
- ठ) “गैसस” भन्नाले यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कार्यक्षेत्र कायम गरी यस गाउँपालिकाको सिफारिसमा दर्ता तथा नविकरण भएका गैर सरकारी संस्थाहरूलाई जनाउँछ ।
- ड) “सामुदायिक संस्था” भन्नाले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र स्थापना भएका गैर नाफामूलक सामाजिक संस्थालाई जनाउँछ ।
- ढ) “तालिम प्रदायक संस्था” भन्नाले तालिम कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि विधिपूर्वक नियुक्त गरिएको संस्था वा व्यक्तिलाई जनाउनेछ ।

परिच्छेद २

उद्देश्य र कार्यक्षेत्र

३. उद्देश्य:

- क) गाउँपालिकाका स्रोतलाई लक्षित वर्गका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा लगानी गर्ने आधार र प्रक्रियाबारे स्पष्ट गराउने,
- ख) लक्षित वर्गका लागि विनियोजन गरिने स्रोत र साधनलाई उद्देश्यमूलक, पारदर्शी, उत्तरदायी र

जवाफदेही पूर्वक खर्च गर्ने पद्धति निर्माण गर्न सघाउ पुर्याउने,

- ग) समावेशी विकासको अवधारणा बमोजिम लक्षित समूह र क्षेत्रलाई मूलप्रवाहीकरण र सशक्तीकरण गरी समावेशी विकासलाई संस्थागत गर्ने,
- घ) लक्षित वर्गका लागि बैज्ञानिक पद्धतिबाट कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गरी त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।

४. कार्यक्षेत्र:

गाउँपालिकालाई संघ र प्रदेशबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानिकरण अनुदान, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, आन्तरिक आयबाट प्राप्त हुने रकम, विकास साभेदार र अन्य निकायबाट प्राप्त हुने रकमहरुबाट लक्षित वर्गको बजेट तर्जुमा गर्न सकिनेछ । तर मन्त्रालय, विषयगत निकाय, विकास साभेदार, राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था आदिसँग विशेष उद्देश्य हासिल गर्नको लागि गाउँपालिकासँग भएको सम्झौता बमोजिम लक्षित वर्गको कार्यक्रम वा योजना तथा बजेट कार्यान्वयन गर्न गराउन यस कार्यविधिले बाधा पुगेको मानिने छैन । त्यस्ता कार्यक्रम वा योजनाको हकमा योजना तर्जुमा, छनौट, सञ्चालन, व्यवस्थापन, अनुगमन, मूल्याङ्कन, प्रतिवेदन, कोष व्यवस्थापन, लेखापरीक्षण, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता र वित्तीय सुशासन जोखिम न्यूनीकरण लगायतका सबै व्यवस्थाहरू गाउँपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ३

कार्यक्रम तर्जुमा

- क) दफा ४ बमोजिमको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत गाउँपालिकाले लक्षित वर्गका लागि निश्चित प्रतिशत रकम वा एकमुष्ट रकम तोक्न

सकनेछ ।

- ख) उपरोक्त बमोजिमको रकम वन्चितकरण र पछाडि परेका सबै समुदाय एवम वर्गले फाइदा पाउने गरी न्यायोचित तवरबाट बाँडफाँड गरिनेछ ।
- ग) गाउँपालिकाले वार्षिक वा क्रमागत रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागी लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्नेछ ।
- घ) लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्दा अनुसूची १ मा राखिएका विवरणहरु बमोजिम पूर्वाधारजन्य र प्रवर्द्धनात्मक गरी दुई प्रकारका कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्नु पर्नेछ । पूर्वाधारजन्य र प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमको अनुपात: गाउँ सभाले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- ङ) गाउँपालिकाको वार्षिक योजना तर्जुमाका चरणमै लक्षित वर्ग कार्यक्रम पनि तर्जुमा गरिनेछ ।
- च) गाउँसभाले कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी अख्तियारी गाउँ कार्यपालिकालाई दिएको खण्डमा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट समेत कार्यक्रम पारित गरी लागु गर्न सकिनेछ ।
- छ) अन्य निकायबाट हस्तान्तरण भई आएका वा सम्पूरक कोषबाट सञ्चालन हुने लक्षित वर्गका कार्यक्रम समेत गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट निर्णय गरी सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।
- ज) लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्दा गाउँपालिकाले समग्र योजना तर्जुमा गर्दा लिने आधारहरुका अतिरिक्त निम्न बमोजिमका आधारहरु लिनु पर्नेछ ।
- अ. पूर्वाधार योजनाका सम्बन्धमा लक्षित वर्गलाई हित हुने दिर्घकालिन लाभजन्य योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने,
- आ. योजना कार्यान्वयन हुने क्षेत्रको मौलिकता र संस्कृतिको प्रवर्धन गर्ने खालका कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने,
- इ. लक्षित वर्गको क्षमता वा सिप विकास र रोजगारिमुलक

- कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने,
- ई. स्थानिय उत्पादनको सदुपयोग र प्रवर्द्धन गर्ने खालका योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,
- उ. स्थानिय आवश्यकतामा आधारित वस्तु तथा सेवाको उत्पादन गर्ने,
- ऊ. सभागितामुलक रुपमा संचालन गर्न सकिने योजना तथा कार्यक्रमहरु तय गर्ने ।
- भ्र) सशर्त अनुदान अन्तर्गत संचालन हुने लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरुको अख्तियारीमा उल्लेखित मार्गदर्शन तथा शर्तहरु बमोजिम नै संचालन हुनेछन्, तर योजना तर्जुमाका चरणमै यस्ता कार्यक्रमहरु छनौट गर्न यस कार्यविधिले बाधा पुर्याउने छैन ।

परिच्छेद ४

कार्यक्रम कार्यान्वयन

५. कार्यक्रम वा योजना कार्यान्वयन प्रक्रिया:
- गाउँपालिकाको स्वीकृत योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ र स्थानीय तहको योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ अधिनमा रही देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- क) कार्यक्रम वा योजना कार्यान्वयन गर्दा रिब्दीकोट गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन २०८०, विनियोजन ऐन, २०८० तथा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरीद नियमावली, २०६४ र खर्च गर्ने अख्तियारीमा उल्लिखित मार्गदर्शन तथा शर्तहरु समेतको पालना गरी खर्च गर्नुपर्नेछ ।
- ख) योजनागत रुपमा गाउँ सभाले पारित गरेका लक्षित वर्ग सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रमहरु वार्षिक कार्य योजना अनुसार कार्यान्वयन हुनेछन् तर योजनागत रुपमा

नछुट्याइ कार्यक्रमगत बजेट अन्तर्गत विनियोजित रकमको बाँडफाँड परिच्छेद ६ मा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ ।

- ग) लक्षित वर्गका लागि छुट्याइएको बजेटबाट योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्दा लक्षित वर्गको कुनै संघ सँगठन वा संस्था मार्फत सिधै अनुदान उपलब्ध गराउन पाइने छैन । कार्यक्रम संचालन गर्दा कार्यविधिमा उल्लिखित योजना कार्यान्वयन र उपभोक्ता समिति लगायतका प्रचलित कानून र कार्यविधिले तोकेका प्रावधानहरू पालना गर्नुपर्नेछ ।
- घ) लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरू सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ बमोजिम वार्षिक खरिद योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्नेछ ।
- ङ) कार्यक्रम वा योजना सञ्चालन गर्दा अनिवार्य रूपमा गाउँपालिका/वडा समिति र सम्बन्धित शाखालाई संलग्न गराउनुपर्नेछ साथै सामुदायिक संस्था तथा गैर सरकारी संस्थाहरूको समेत सहयोग लिन सकिनेछ ।
- च) पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्बन्धी योजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन, रेखदेख र मर्मत सम्भार गर्ने कार्यका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै सामुदायिक संस्था र गैरसरकारी संस्थाबाट लागत सहभागिता हुने कार्यक्रमलाई समेत प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- छ) उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यान्वयन हुने योजनाका हकमा लक्षित वर्ग समुदायका व्यक्तिहरूको कम्तिमा ६० प्रतिशत प्रतिनिधित्व हुनु पर्नेछ भने उपभोक्ता समिति सम्बन्धी अन्य प्रावधान यस गाउँपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५ बमोजिम नै हुनेछ ।

- ज) योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सकभर पेशकी दिने कार्यलाई निरूत्साहित गरी कामको आधारमा भुक्तानी दिने प्रणाली अवलम्बन गर्दै पेशकी शुन्य अभियानको शुरूआत गरिनेछ ।
- झ) कार्यक्रम वा योजना कार्यान्वयन गर्ने निकायले सम्भौता अनुसार निर्धारित समयमा कार्यक्रम वा योजना सम्पन्न गर्नु पर्नेछ । जानीजानी वा लापरवाहीको कारणबाट तोकिएको समयमा कार्य सम्पन्न नगर्ने उपभोक्ता समिति, संस्था, निकाय वा व्यक्ति आदिसँग गाउँपालिकाले सम्भौता भंग गरी जरिवाना समेत लिई वैकल्पिक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।
- ञ) क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यक्रम कार्यान्वयनमा विस्तृत प्रस्तावना स्वीकृत गराई सोही बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।
- ट) लक्षित वर्ग कार्यक्रममा छुट्याएको रकम सेवा सहयोग वा अन्य जुनसुकै नाममा सिधै रकम वितरण गर्न पाईने छैन ।
- ठ) लक्षित वर्ग सम्बन्धी सञ्चालित सबै योजनाको योजनास्थलमै सार्वजनिक परीक्षण गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद ५:

तालिम तथा क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन व्यवस्था

- क) गाउँपालिकाको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित वर्ग तर्फको तालिम वा क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था भएमा सोही बमोजिम अल्पकालीन, मझौला तथा दीर्घकालीन तालिम वा क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ । गाउँपालिकाले आफै वा तालिम प्रदायक संस्था मार्फत यस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।
- ख) लक्षित वर्गका लागि संचालन गरिने तालिमहरु पुननिर्माण र पुनर्स्थापनासँग सम्बन्धित दक्षता अभिवृद्धि र चेतनामूलक तथा

अध्ययन, अवलोकन, अनुसन्धानमूलक हुनु पर्नेछ । यसैगरी लक्षित वर्गका सदस्यहरूको सीप विकास, क्षमता विकास तथा नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिमहरू संचालन गर्नु पर्नेछ ।

- ग) लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरूलाई सहयोग र समन्वय गर्नका लागि परिच्छेद ६ मा उल्लेख भए बमोजिमको सहयोग र समन्वय समिति गठन हुनेछ । उक्त समितिले तालिमको पहिचान, बजेट विनियोजन, तालिमका सहभागीहरूको छनौट तथा तालिम सञ्चालनको स्वीकृति प्रदान गर्नेछ । तालिमका सहभागीहरू छनौट गर्दा विपन्न वर्गका सदस्यहरूलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ । यसका साथै उपलब्ध भएसम्म प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित युवा, युवती, एकल महिला, फरक क्षमता भएका व्यक्ति तथा सीमान्तकृत वर्गलाई तालिममा सहभागी गराउन प्राथमिकता दिनु पर्नेछ । तर एक पटक सीप विकास तालिम लिइसकेको व्यक्तिलाई सोही किसिमको अन्य तालिम कार्यक्रममा सहभागी गराउन पाइने छैन ।
- घ) तालिम सञ्चालन गर्दा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले तोकेको स्थानमा मात्र सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।
- ङ) तालिममा संलग्न प्रशिक्षक, सहभागी, टिप्पणीकर्ता, संयोजक, सहयोगीको भत्ता तथा प्रतिवेदकको पारिश्रमिक पालिका स्तरीय/वडा स्तरीय तालिम, गोष्ठी, अभिमुखिकरण, अन्तरकृया कार्यशाला सञ्चालन खर्चको मापदण्ड सम्बन्धी कार्यविधि २०७६ बमोजिम हुनेछ ।
- च) तालिम पश्चात आवश्यकता अनुसार तालिमका सहभागीहरूलाई तालिम पूरा भएपछि तालिमको अवधि र विषय खुलेको प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ ।
- छ) गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयले संचालित तालिम कार्यक्रमको नियमित रूपमा सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्नेछन । सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था परिच्छेद ७ बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ६

सहयोग तथा निर्देशन समिति

६. लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु सञ्चालन तथा कार्यान्वयनमा सहयोग र निर्देशन गर्नको लागी देहाय बमोजिमको पालिकास्तरीय निर्देशन समिति गठन गरिनेछ ।

अध्यक्ष	संयोजक
उपाध्यक्ष	सदस्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
सामाजिक समितिका संयोजक	सदस्य

लक्षित वर्ग कार्यक्रम समन्वय समितिका संयोजक सदस्य ७

शाखा प्रमुख, सामाजिक विकास शाखा सदस्य सचिव

उपरोक्त समितिले आवश्यक ठानेमा विषय विज्ञलाई पनि सदस्यका रूपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ,

यो समितिले गाउँपालिका स्तरीय लक्षित समन्वय समितिलाई कार्य गर्न सहयोग तथा समन्वय गर्नेछ ।

७. सहयोग तथा निर्देशन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार निम्न बमोजिम हुनेछ:

- क) वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा यस कार्यविधि बमोजिम लक्षित वर्गका कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याउने,
- ख) गाउँ सभाबाट लक्षित वर्ग तर्फ कार्यक्रमगत रूपमा विनियोजित बजेट बाँडफाँड गर्ने मापदण्ड तय गर्ने ।
- ग) लक्षित वर्ग तर्फ कार्यक्रमगत रूपमा विनियोजित बजेट योजनागत रूपमा बाँडफाँड गरी रु. ५ लाख सम्मका योजना तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने । समितिले योजना तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्दा लक्षित वर्ग कार्यक्रम समन्वय समिति (कार्य दल) ले पेश गरेको विवरणबाट

समेत छनौट गर्न कुनै बाधा पुग्ने छैन ।

- घ) लक्षित वर्गको खण्डकृत तथ्याङ्क संकलन तथा अद्यावधिक गरी व्यवस्थित गर्न लगाउने,
- ङ) गाउँ सभाबाट पारित लक्षित वर्ग सम्बन्धी बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहयोग र समन्वय गर्ने,
- च) उपरोक्त समितिको बैठक वर्षमा कम्तिमा २ पटक बस्नु पर्नेछ । तर आवश्यक परे जुनसुकै बेला पनि बैठक बस्न सक्नेछ । बैठकमा भाग लिएर वापत समितिका सदस्यरुले गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यहरुले पाए सरहको बैठक भत्ता पाउनेछन् ।

८. वडास्तरमा लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा सहयोग र समन्वय गर्नको लागि देहाय बमोजिमको वडास्तरीय लक्षित वर्ग कार्यक्रम सहयोग तथा समन्वय समिति गठन गरिनेछ ।

महिला सदस्य

संयोजक

वडा सदस्यहरु

३ जना सदस्य

वडा सचिव

सदस्य सचिव

उपरोक्त समितिले वडा अध्यक्षसँगको समन्वयमा काम गर्नु पर्नेछ ।

९. वडास्तरीय सहयोग तथा समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार निम्न बमोजिम हुनेछ:-

- क) वार्षिक योजना तर्जुमा गर्दा लक्षित वर्गका योजना तथा कार्यक्रम छनौट र प्राथमिकिकरण गर्न सहजीकरण गर्ने ।
- ख) गाउँपालिकाबाट आफ्नो वडामा विनियोजन भएको लक्षित वर्ग सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने ।
- ग) लक्षित वर्ग अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन

तथा सुपरीवेक्षण गर्ने ।

- घ) गाउँपालिका स्तरीय सहयोग तथा समन्वय समितिले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने ।
- ङ) उपरोक्त बमोजिमको वडास्तरीय सहयोग तथा समन्वय समितिको बैठक वर्षमा कमिमा २ पटक बस्नु पर्नेछ । तर आवश्यक परेको बखत जुनसुकै बेला पनि बैठक बस्न सक्नेछ । बैठकमा भाग लिए बापत वडास्तरीय समितिका सदस्यहरूले वडा समितिका सदस्यहरूले पाए सरहको बैठक भत्ता पाउनेछन् ।

परिच्छेद ७:

लक्षित वर्गको कार्यक्रम सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन एवं जाँचपास तथा फरफारक सम्बन्धी व्यवस्था

१०. सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति व्यवस्था:

- क) लक्षित वर्ग अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन स्थानीय तहको योजना तथा बजट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ बमोजिम उपप्रमुखको संयोजकत्वमा गठित सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समितिबाट हुनेछ । यसका अलावा वडागत रूपमा संचालित कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि वडा स्तरीय अनुगमन समितिले गर्नेछ । पूर्वाधारजन्य योजनाको अनुगमनमा वडा कार्यालयका प्राविधिक कर्मचारीलाई सदस्यको रूपमा संलग्न गराउनु पर्नेछ ।
- ख) अनुगमन समितिले योजना तथा कार्यक्रम सम्पन्न भएको सात दिनभित्र अनुसूची ३ बमोजिमको ढाँचामा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी गाउँ कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ । अनुगमन प्रतिवेदन प्राप्त भए पछि मात्र सम्पन्न योजना तथा कार्यक्रमको अन्तिम भुक्तानी

दिइनेछ ।

- ग) गाउँपालिकाले सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमको नमूनाको रूपमा केही वडाहरु छनौट गरी सेवा करारमा परामर्शदाता नियुक्ति गरी अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन गर्न गराउन सक्नेछ ।
- घ) गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन गर्दा वातावरणीय पक्ष, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता विषयलाई पर्याप्त ध्यान दिए नदिएको बारेमा सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन गर्नुपर्नेछ ।

११. योजना तथा कार्यक्रमको जाँचपास र फरफारकसम्बन्धी व्यवस्था:

- क) गाउँपालिकाले योजना तथा कार्यक्रम सम्पन्न भएको जानकारी प्राप्त भएपछि भौतिक पूर्वाधार योजनाको हकमा सम्बन्धित प्राविधिकले पेश गरेको अन्तिम मूल्यांकन, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र सार्वजनिक परीक्षणको प्रतिवेदन तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरुको हकमा सार्वजनिक परीक्षण सहितको अनुगमन समितिले पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा १५ दिनभित्र योजनाको जाँचपास गर्नेछ ।

परिच्छेद ८

थपघट, खारेजी तथा बचाउ

१२. यस कार्यविधिको कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा अवरोध र अस्पष्टता भएमा त्यस्तो बाधा अड्चन फुकाउने प्रयोजनका लागि सहयोग तथा समन्वय समितिको सिफारिसमा गाउँ कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार व्याख्या, थपघट, संशोधन वा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।
१३. यस कार्यविधिको कुनै प्रावधान यस गाउँपालिकाबाट जारी गरिएका

खण्ड ८ संख्या ४ स्थानीय राजपत्र भाग - २ मिति: २०८१।०१।१४

ऐनहरु, स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन दिग्दर्शन २०७४, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरीद नियमावली २०६४ तथा अन्य प्रचलित कानूनसँग बाभिएमा बाभिएको हद सम्म अमान्य हुनेछ ।

अनुसूची: १

लक्षित वर्ग तर्फ छनौट गर्न सकिने योजना तथा कार्यक्रमहरूको विवरण

१. महिलालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने योजनाहरूको सूची:

क) पूर्वाधार विकास:

- १) स्वास्थ्य तथा सरसफाई: प्रसुतीगृह निर्माण तथा मर्मत सुधार, प्रसुती एवं स्वास्थ्य जाँचका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरूको व्यवस्था ।
- २) खानेपानी तथा सरसफाई: धारा निर्माण तथा मर्मत सुधार, ट्याङ्की तथा पोखरी निर्माण, खानेपानी श्रोत संरक्षण, शौचालय निर्माण तथा मर्मत र सम्भार आदी ।
- ३) अन्य पूर्वाधारहरू: बैकल्पिक उर्जा, सुधारिएको चुलो, सौर्यउर्जा, खाद्य प्रशोधन आदि योजनाहरू, हिंसा पिडित महिला र किशोरीको लागि अस्थायी आवास गृह निर्माण र मर्मत सधार, अपाङ्ग महिलाहरू र किशोरीहरूका लागि सहयोग पुग्ने योजनाहरू जस्तै: छात्रावास, स्थानीय तहमा सामाजिक पूँजी अभिवृद्धि गर्ने तथा तालिम सञ्चालन गर्न सामुदायिक भवन तथा महिला सहकारी भवन निर्माण गर्न समपुरक कोष आदि कार्यक्रम ।

ख) प्रवर्द्धनात्मक (सामाजिक विकास/क्षमता विकास/आर्थिक विकास/सीप विकास र अन्य) कार्यक्रमहरू:

- १) प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम,
- २) पाठेघर सम्बन्धी समस्या रोकथाम तथा जनचेतना जगाउने कार्यक्रम,
- ३) एच.आई.भी एडस् सम्बन्धी जनचेतना जगाउने आदि कार्यक्रम,
- ४) महिलाहरूको लागि लोक सेवा तयारी कक्षा सञ्चालन,
- ५) वैदेशिक रोजगारीको लागि आवश्यक पर्ने जानकारीमूलक शिक्षा र सीप विकास,
- ६) महिला सम्बन्धी विभिन्न नीतिगत प्रावधानहरू बारेमा जानकारी दिने कार्यक्रम,
- ७) महिला नेतृत्व विकास, सशक्तिकरण (सामाजिक, राजनैतिक र

- आर्थिक) कार्यक्रम र अधिकारमा आधारित विकासको अवधारणा सम्बन्धी कार्यक्रम,
- ८) महिला साक्षरता सम्बन्धी कार्यक्रम, किशोरीहरूको लागि जीवन उपयोगी सीप,
- ९) लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा र विभेदयुक्त प्रचलन र महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा उन्मुलन सम्बन्धी कार्यक्रम,
- १०) महिला सम्बन्धी मानव अधिकार, नीति तथा कानुन आदिबारे चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम (बालविवाह, बहुविवाह आदि),
- ११) महिला सञ्जाल, समुदायिक संस्था र सहकारी संस्थाहरूको महिलाहरूको नेतृत्व विकास र विकासमा पहुँच बृद्धि गर्ने ज्ञान र सीपको विकास,
- १२) सूचना र सञ्चारमा महिलाहरूको सहभागिता र पहुँच बृद्धि गर्ने कार्यक्रम (जस्तै किशोरीहरूलाई पत्रकारिता, कम्प्युटर सम्बन्धी विस्तृत तालिम, महिला तथा किशोरीहरूको सामुदायिक संस्था तथा सहकारीहरूको वचत तथा लेखा व्यवस्थापनमा क्षमता विकास, जीवनउपयोगी शिक्षा आदि),
- १३) विपन्न वर्गका महिलाहरूको लागि क्षमता विकास कार्यक्रम (समूह निर्माण, लघुउद्यम विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू जस्तै करेसावारी, भान्सा सुधार, तरकारी तथा फलफूल प्रशोधन, सिलाईकटाई, कम्प्युटर, रेडियो, होटल तथा मोवाईल मर्मत) आदि ।
- १४) यसैगरी आर्थिक सीप विकास व्यवस्थापन तर्फ कृषिमा आधारित कृषि, खाद्य तथा फलफूल प्रशोधन, कृषि जन्य लघु उद्योगहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,
- १५) जैविक कृषि व्यवसाय, कम्पोष्ट मल, गोठ सुधार, व्यवसायिक तरकारी एवं फलफूल खेती विकास, माटो सुधार, विउ विजन, उन्नत प्रविधिको विस्तार, महिलाहरूको आय बृद्धि गर्न प्रत्यक्ष सघाउ पुग्ने खालका तालिम तथा सीपहरू र अन्य कृषि, पशुविकास तथा सहकारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरू ।

- १६) गैर कृषिमा आधारित घरेलु तथा लघुउद्यम उद्योगहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन, परम्परागत सीपलाई परिमार्जन गर्दै बजारमैत्री रूपमा आधुनीकरण गर्ने,
- १७) अति गरीब/विपन्न महिलाहरूको आय वृद्धि गर्न प्रत्यक्ष सघाउ पुग्ने खालका तालिम तथा सीपहरू ।

२. बालबालिकालाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने योजनाहरूको सूची
क) पूर्वाधार विकास:

- १) बालमैत्री गाउँपालिका उन्मुख कार्यक्रमहरु, प्राथमिक शिक्षा (प्रारम्भिक बालविकास भवन, खेलकुद मैदान, खेलकुद सामाग्री, विद्यालय मर्मत सुधार, फर्निचर, पुस्तकालय निर्माण तथा मर्मत सुधार, सौचालय निर्माण तथा मर्मत सुधार, खानेपानी तथा सरसफाई आदि कार्यक्रम, हिंसा पिडित बालिकाका लागि आकस्मिक संरक्षण केन्द्र आदि ।

ख) प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम (सामाजिक विकास/क्षमता विकास/आर्थिक विकास/सीप विकास र अन्य):

- १) बाल अधिकारको आधारमा विभिन्न बाल मैत्री सूचकहरूको विकास गरी बाल मैत्री योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने,
- २) गाउँपालिकाको योजना तर्जुमा कार्यक्रममा बालबालिकाहरूको सहभागिता वृद्धि र बालबालिकाहरूको विकासको लागि बजेट विनियोजन कार्यक्रममा जोड दिने,
- ३) बालमैत्री शैक्षिक सामाग्री, बाल मैत्री शिक्षण सिकाई (शिक्षक/शिक्षिका तालिम, शिक्षण सामाग्रीहरू, बातावरण सुधार आदि कार्यक्रम),
- ४) बाल क्लव र बालबालिका समूहहरूको संस्थागत विकास र व्यवस्थापन (नेतृत्व विकास, क्षमता विकास कार्यक्रम),
- ५) गाउँपालिका तथा विद्यालयस्तरीय बालक्लव संजालहरूको स्थापना, संस्थागत विकास र बालभेलाका लागि आवश्यक सहयोग (जस्तै विभिन्न अभियान सञ्चालनका लागि फर्निचर,

- बालभित्ते पत्रिका, बोर्ड तथा स्टेशनरी सहयोग आदि),
- ६) किशोरी किशोरहरूमा मानसिक र शारिरीक स्वास्थ्यमा आउने परिवर्तन र यस सम्बन्धी व्यवस्थापन सम्बन्धी ज्ञान र चेतना अभिवृद्धि (जस्तै महिला कक्षा शिक्षिका, बालक्लवका महिला सदस्यका लागि सरसफाई सम्बन्धि तालिम, किशोरी र किशोरीहरूको नेतृत्व विकास गर्ने खालका कार्यक्रम, बाल विवाह विरुद्ध अभियान कार्यक्रम, बालश्रम विरुद्धको कार्यक्रम, किशोरी शिक्षा अभियान कार्यक्रम),
- ७) जीवन उपयोगी सीपहरू सम्बन्धी ज्ञानको अभिवृद्धि, प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा, एच.आई.भी एडस, प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम ।
- ८) जन्म दर्ता अभियान कार्यक्रममा सहयोग, विभिन्न खोप अभियानहरू कार्यक्रमहरूमा सहयोग, पोषण कार्यक्रममा सहयोग,
- ९) जोखिममा परेका बालबालिकाहरूको लागि सहयोग कार्यक्रम, सूचना र संचारमा पहुँच र उपयोगिता, बालबालिकाहरूको क्षमता विकास र सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम,
- १०) बाल स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन, स्वास्थ्य चौकी, उप स्वास्थ्य चौकीहरूमा बालबालिकाहरूको स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक सामाग्रीहरू, औषधी उपचारमा सहयोग,
- ११) बालबालिकाहरूको अवस्थामा सुधार ल्याउने कार्यक्रममा सहयोग पुर्याउने, ग्रामीण सहजकर्ताहरूको परिचालन, क्षमता अभिवृद्धि, बालबालिकाहरूको अवस्थामा सुधार ल्याउने कार्यक्रममा सहयोग पुर्याउने सहजकर्ता, उत्प्रेरणामूलक पुरस्कार आदी,
- १२) गाउँपालिकामा बालबालिकाहरूको विकासको योजना तर्जुमा, समिक्षा गर्न समन्वय समिति बैठकमा सहयोग, बालबालिकाहरूको अवस्था विश्लेषण गर्न सर्भेक्षण, बालबालिकाहरूको प्रोफाईल तयारी आदी ।
३. आदिबासी/जनजाति, दलित, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका

व्यक्तिहरू, पिछडा वर्ग र अन्य विपन्न वर्गका लागि

क) पूर्वाधार विकास:

१. खानेपानी तथा सरसफाई: धारा निर्माण तथा मर्मत सुधार ट्याङ्की निर्माण, खानेपानी श्रोत संरक्षण, शौचालय निर्माण, मर्मत र सम्भार,
२. बकल्पिक उर्जा, सुधारिएको चुलो, सौर्यउर्जा, गोबरग्यास, खाद्य प्रशोधन आदि योजनाहरू स्थानीय तहमा सामाजिक पूँजी अभिवृद्धि गर्ने तथा तालिम सञ्चालन गर्न सामुदायिक भवन निर्माण तथा मर्मत,
३. सांस्कृतिक/पुरातात्विक महत्वका ऐतिहासिक पूर्वाधार संरक्षण तथा मर्मत सुधार ।

ख) प्रवर्द्धनात्मक (सामाजिक विकास/क्षमता विकास/आर्थिक विकास/सीप विकास र अन्य) कार्यक्रमहरू:

१. पछाडि परेका तथा पारिएका विपन्न वर्गहरूको पार्श्वचित्र तयारी तथा विपन्न वर्गको नक्साङ्कन तयारी,
२. गाउँपालिका एवं विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाबाट सञ्चालन गर्ने विकासको कार्यको समय सीमा, कार्य पद्धति, बञ्चितमा परेको समुदाय र जनताका लागि विद्यमान नीतिगत प्रावधानहरू सम्वन्धी जनचेतना जगाउने कार्यक्रम,
३. वैदेशिक रोजगारीको लागि आवश्यक जानकारी र सीपको विकास,
४. लोक सेवा तयारी कक्षा सञ्चालन, अधिकारमा आधारित विकास अवधारणा, विभेदयुक्त प्रचलन, मानव अधिकार, नीति, कानून आदिबारे चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम,
५. न्यायिक समितिको गठन तथा कार्य सम्पादनबारे जानकारी,
६. विपन्न पछाडि परेका वर्गहरूको समूह र सञ्जालहरूको सुदृढीकरण र संस्थागत विकास कार्यक्रम,
७. नेतृत्व विकास कार्यक्रम र सशक्तिकरण सम्वन्धी कार्यक्रम,
८. यौनिक तथा अल्पसंख्यक समुदायको विकास,
९. ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि सामाजिक

- सुरक्षा तथा मनोरञ्जन सम्बन्धी कार्यक्रम,
१०. समाजका सबै भाषा, धर्म र जातिहरू प्रति सद्भाव जगाउन उन्मुख गराउने कार्यक्रम र जनचेतनामलक आदि कार्यक्रमहरू,
११. यसैगरी आर्थिक तथा सीप विकास तर्फ कृषि, खाद्य तथा फलफूल प्रशोधन, कृषि जन्य लघु उद्योगहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,
१२. जैविक कृषि व्यवसाय, कम्पोष्ट मल, गोठ सुधार, व्यवसायिक तरकारी एवं फलफूल खेती विकास, माटो सुधार, विउ विजन, उन्नत प्रविधिको विस्तार,
१३. लक्षित समूहहरूको आय वृद्धि गर्न प्रत्यक्ष सघाउ पुग्ने खालका तालिमहरू र अन्य कृषि, पशुविकास, मत्स्य विकास, पोखरी निर्माण तथा सहकारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरू,
१४. यसैगरी घरेलु तथा लघु उद्यम उद्योगहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन, परम्परागत सीपलाई परिमार्जन गर्दै बजार मैत्री रूपमा आधुनिकीकरण गर्ने, लक्षित समूहको आय वृद्धि गर्न प्रत्यक्ष सघाउ पुग्ने खालका तालिम तथा सीपहरू जस्ता कार्यक्रम ।

यस विवरण भन्दा बाहेकका योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्न नपाइने भन्ने बाध्यात्मक अवस्था होइन, तर छनौट भएको योजना तथा कार्यक्रम लक्षित वर्गका लागि हो भन्ने पुष्ट्याई दिन सक्ने खालको हुनु पर्नेछ । साथै लक्षित समूहका कार्यक्रमहरू गाउँपालिकाको सम्बन्धित शाखाबाट सञ्चालन हुनेछन भने खरिद सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू पालिका स्तरीय खरिद समिति मार्फत हुनेछन ।

आज्ञाले
लेखनाथ पोखरेल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत